

Π Ρ Ο Σ Κ Υ Ν Η Τ Α Ρ Ι Ο

Ἱερᾶς Μονῆς
Παναγίας
Φανερωμένης
Ἱεράπετρας

ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ 2022

Ἱερά Μονή Παναγίας Φανερωμένης Ἱεράπετρας

Ἡ ἔκδοση ἐπαυξημένη
© Ἱερά Μητρόπολις
Ἱεραπύτνης καί Σητείας

Κείμενα - Ἐπιμέλεια:
Σεβ. Μητροπολίτης
Ἱεραπύτνης καί Σητείας
κ. Κύριλλος

Φωτογραφίες:
Ἀρχιμ. Ἀμβρόσιος
Σκαρβέλης,
Πρωτοσύγκελλος

Σχεδίαση - ἐκτύπωση:
Τυποκρέτα

ΤΟ ΠΑΛΛΑΔΙΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ

«Η Κυρία ή Φανερωμένη».

Ἡ θαυματουργός ἐφέστιος
φορητή ἐπαργυρωμένη
εἰκόνα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
Παναγίας Φανερωμένης, 1874.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Είναι ιδιαίτερη η ευλάβεια, η τιμή και η αγάπη που αποδίδει ο εύσεβής λαός μας προς τό ιερό πρόσωπο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, λόγω τῶν ἀναρίθμητων εὐεργεσιῶν της πρὸς ὅλο τὸν κόσμο, καθώς για τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου φιλοξένησε στὰ σπλάχνα της καὶ κυοφόρησε Αὐτόν που ὁ Θεὸς Πατέρας γέννησε πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. Ἡ φιλόστοργος Μητέρα τοῦ Κυρίου μας καὶ ὅλου τοῦ κόσμου ὑπῆρξε ἡ σκάλα μὲ τὴν ὁποία κατέβηκε ὁ Θεὸς στὴ γῆ, γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ ἀνέβει κάθε ἄνθρωπος στὸν Οὐρανό. Δίκαια ἀποτελεῖ πρότυπο ζωῆς, ζωντανῆς πίστεως καὶ ταπεινοφροσύνης, ἀγνότητος καὶ καθαρότητος, ὑπομονῆς καὶ ἀγάπης.

Στὴν Ἱερά Μητρόπολη Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας, ἀλλὰ γενικότερα σέ ὅλο τὸν Νομὸ Λασιθίου, αὐτὴ ἡ σχέση τιμῆς καὶ ευλάβειας πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο κατ' ἐξοχὴν ἔχει συνδεθεῖ μὲ τὴν παλαίφατη καὶ ἱστορική Ἱερά Μονὴ Παναγίας Φανερωμένης Γουρνιῶν Ἱεράπετρας. Ἡ πνευματικὴ αὐτὴ κονίστρα ἀποτελεῖ προμαχῶνα τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως καὶ ἀσκητικῆς βιοτῆς, τόπο ἁγιασμοῦ καὶ αἴσθησης τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ θησαυροφυλάκιο πνευματικοῦ ἀνεφοδιασμοῦ τῶν πολυάριθμων εὐλαβῶν προσκυνητῶν της. Εἶναι τό μεγαλύτερο προσκύνημα τῆς Ἀνατολικῆς Κρήτης καὶ αἰῶνες τώρα δεσπάζει σάν ἀετοφωλιά μέσα στοῦ ἄγριο τοπίο τῶν ἀπόκοσμων ὑπωρειῶν τῶν Λασιθιώτικων βουνῶν, μὲ πανοραμικὴ θέα πρὸς τὸν μοναδικῆς φυσικῆς ὁμορφιάς κόλπο τοῦ Μεραμβέλλου. Ἀποτελεῖ τό ἀπάνεμο λι-

μάνι τῶν χειμαζομένων, τό καταφύγιο κάθε πονεμένου καί δοκιμαζομένου συνανθρώπου μας, πνευματικό θεραπευτήριο καί ἰατρεῖο ψυχῶν, κέντρο θείας λατρείας, ἀνάπαυσης, παρηγορίας, ἐσωτερικῆς ἀνακαίνισης, ἀναγέννησης καί ἁγιασμοῦ.

Ἐκτός ἀπό ἀσκητική παλαίστρα, στάδιο ἀρετῶν τῶν Μοναχῶν της καί σεμνεῖο ὀρθοδόξου πνευματικότητας, ἡ Μονή συνέβαλε τά μέγιστα, ὅπως ὅλα τά μοναστήρια τῆς πατρίδας μας, γιά νά διατηρηθεῖ ἀναμμένο τό καντήλι τῆς πίστεως καί τῆς συνέχειας τοῦ Γένους μας κατά τά δίσεκτα χρόνια τῆς σκλαβιάς. Ἀπό τή Δεύτερη Βυζαντινή περίοδο (961-1204), πού χρονολογεῖται ἡ ἴδρυσή της, ὑπῆρξε τόπος συγκέντρωσης, καταφύγιο ἀλλά καί ὀρμητήριο τῶν Ἐπαναστατῶν κατά τίς δύσκολες περιόδους τῆς Ἐνετοκρατίας καί τῆς Τουρκοκρατίας. Παράλληλα, ἦταν χῶρος διάσωσης καί διάδοσης τῶν ἑλληνοχριστιανικῶν γραμμάτων μέ τή λειτουργία Κρυφοῦ Σχολειοῦ κάτω ἀπό τό φῶς τοῦ κανδηλιοῦ, ὁ χῶρος τοῦ ὁποῖου σώζεται μέχρι καί σήμερα ἐντός τοῦ φρουριακοῦ χαρακτήρα κτηριακοῦ συγκροτήματός της.

Ὡς γνωστό, ἡ Μονή ὀνομάσθηκε Φανερωμένη, γιατί στό σπήλαιο τοῦ Καθολικοῦ φανερώθηκε ἡ θαυματουργή εἰκόνα τῆς Παναγίας σέ κάποιο βοσκό, ὁ ὁποῖος ἀρκετές φορές τή μετέφερε στό μαντρί του, ὅμως αὐτή καί πάλι θαυματουργικά ἐπέστρεφε στό σημεῖο πού βρέθηκε. Ἀργότερα ἐκεῖ κτίσθηκε τό μοναστήρι. Οἱ ἀμέτρητοι προσκυνητές τῆς Μονῆς αἰσθάνονται ὅτι ἀνεβαίνουν νά προσκυνήσουν στόν Οἶκο τῆς Παναγίας, στόν ἱερό τόπο μέσα στόν σπηλαιώδη βράχο πού ἡ ἴδια ἡ Θεοτόκος ὑπέδειξε, ὅπου βρισκόταν ἡ ἱερά καί θαυματουργή εἰκόνα της μέχρι νά φανερωθεῖ. Στίς μέρες μας ἡ παρουσία τῆς ἐφέστιας εἰκόνας τῆς Παναγίας τῆς Φανερωμένης ἀναμφισβήτητα ἀναθερμαίνει τήν πίστη καί τήν ἀγάπη πρὸς τό πάνσεπτο πρόσωπό της. Ἡ θαυματουργή εἰκόνα της γεμίζει χάρη καί εὐλογία ὅλους ὅσοι

προσέχονται μέ πίστη καί ἐκζητοῦν τή μεσιτεία της, καθώς γνωρίζουν καλά ὅτι αὐτή ἀντιλαμβάνεται καί προφθάνει στή βοήθεια ὄλων ὅσοι ἔχουν κάθε εἶδους ἀνάγκη. Αὐτή ἡ μυστική σχέση εὐλάβειας, τιμῆς καί ἀγάπης πρὸς τήν Παναγία Μητέρα τοῦ Κυρίου μας αὐξάνει ἀπό τήν ἀκοίμητη κανδήλα τῆς ἁγίας εἰκόνας της, πού καίει αἰῶνες τώρα συνεχῶς ἄσβεστη, μά κυρίως μέ τήν ἀδιάλειπτη τέλεση τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν τοῦ νυχθημέρου καί τῶν ἱερῶν παρακλήσεων τόν Δεκαπενταύγουστο.

Ἰδιαίτερα τήν ἱερή αὐτή καί εὐλογημένη περίοδο, μέ ἀποκορύφωμα τή μεγάλη ἐορτή τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἡ ἱστορική Ἱερά Μονή Παναγίας Φανερωμένης δέχεται ἑκατοντάδες προσκυνητές ἀπό ὅλες τίς περιοχές τοῦ Νομοῦ Λασιθίου καί εὐρύτερα τῆς Ἀνατολικῆς Κρήτης. Ἄνθρωποι ὄλων τῶν ἡλικιῶν, ἀλλά κυρίως νέοι καί νέες, ἀψηφοῦν τόν καύσωνα τῆς περιόδου καί τόν κάματο τῆς ἀνηφορικῆς διαδρομῆς τῶν πολλῶν χιλιόμετρων καί προσέρχονται πεζοί πρὸς τό μοναστήρι, γιά νά παρακολουθήσουν τίς Ἱερές Παρακλήσεις καί τίς Θεῖες Λειτουργίες καί τίς ἄλλες ἀκολουθίες πού τελοῦνται καθημερινά, νά ἀσπασθοῦν τή θαυματουργή εἰκόνα τῆς Παναγίας Φανερωμένης καί νά ἐκπληρώσουν κάποιο προσωπικό τους τάμα. Ὁ προσκυνητής πού ἐπισκέπτεται τό μοναστήρι αὐτές τίς μέρες αἰσθάνεται ἀνεκλάλητη πνευματική χαρά καί βιώνει μοναδική κατανυκτική ἀτμόσφαιρα κατά τίς ἱερές Ἀκολουθίες πού τελοῦνται στόν σπηλαιώδη ναό τοῦ Καθολικοῦ. Ἐχει τήν αἴσθηση ὅτι ἀναβαπτίζεται στά νάματα τῆς ἀμώμητης πίστεως καί τίς παραδόσεις τοῦ Γένους μας.

Μέ πατρική ἀγάπη καί ἰδιαίτερη χαρά εὐλογοῦμε τήν ἀνά χεῖρας ἐπανέκδοση τοῦ «Προσκυνηταρίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Φανερωμένης Ἱεράπετρας», πού ἀπευθύνεται στούς Θεοτοκόφιλους καί Θεοσκέπαστους προσκυνητές τῆς Μονῆς, τό ὁποῖο συγγράψαμε ἀπό τά

χρόνια πού διακονούσαμε ως Πρωτοσύγκελλος στήν καθ' ἡμᾶς Ἱερά Μητρόπολη. Παραδίδουμε σέ χρήση τήν παρούσα νέα βελτιωμένη ἔκδοση, ἡ ὁποία συμπίπτει μέ τήν περίοδο ἔναρξης τῶν ἐργασιῶν συντήρησης καί ἀποκατάστασης τοῦ φρουριακῆς μορφῆς μοναστηριακοῦ συγκροτήματος τῆς Μονῆς. Εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θά καταστεῖ χρήσιμος ὁδηγός γιά τούς ἐπισκέπτες καί τούς εὐλαβεῖς προσκυνητές τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Κρήτης.

Εὐχόμαστε ἀπό τά βάθη τῆς καρδιάς μας ἡ Ὑπεραγία ἢ Θεοτόκος, ἡ ἐπονομαζομένη «Κυρία ἢ Φανερωμένη», νά εὐλογεῖ, νά ἐνδυναμώνει, νά παρηγορεῖ καί νά θεραπεύει τούς ἀρρώστους συνανθρώπους μας. Νά ἀποδιώχνει τίς θλίψεις, τίς δυσκολίες καί τούς ποικίλους πειρασμούς ὅλων μας· νά εἰσακούει καί νά διαβιβάζει μέ τή μητρική παρρησία της πρός τόν Υἱό καί Θεό μας τά πρός σωτηρίαν αἰτήματα ὅλων ὅσοι μέ πίστη καί ταπεινωση προστρέχουμε στήν Θεομητορική ἀγκαλιά της ὡς γνήσιοι δούλοι της καί συνεχῶς ζητοῦμε τήν ἀμετάθετη μεσιτεία καί τήν ἀκαταίσχυνη προστασία της.

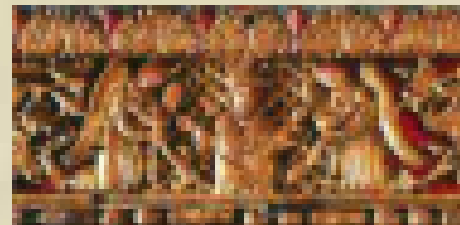
Ἡ Κυρία, ἢ Φανερωμένη τῶν Γουρνιῶν, νά συνοδεύει τή ζωή καί τά ἔργα ὅλων τῶν προσκυνητῶν τῆς Μονῆς καί ὅσων μέ πίστη ἐπικαλοῦνται τήν ταχεία ἀρωγή καί τήν κραταιά σκέπη της, παρέχοντας πλοῦσια τή χάρι της.

Ἱεράπετρα, Αὐγουστος 2022

Μέ ἐγκάρδιες πατρικές εὐχές
καί πολλή ἐν Κυρίῳ ἀγάπη

† Ο Ἱεραπύτνης & Σητείας Κύριλλος

Ἱερά Μονή Παναγίας Φανερωμένης Ἱεράπετρας

ΣΥΝΤΟΜΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

1.

ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ

Η Ἱερά Μονή Παναγίας Φανερωμένης Ἱεράπετρας, γνωστή καί ὡς «Παναγία Γουρνιῶν», βρίσκεται κτισμένη σέ ὑψόμετρο 540 μέτρων στήν πλαγιά βουνοῦ παραφυάδας τοῦ ὄρους Δίκη, νοτιοδυτικά τῆς Παχειάς Ἄμμου τοῦ Δήμου Ἱεράπετρας καί πάνω ἀπό τή Μινωϊκή πόλη Γουρνιά. Ἀπό τή Μονή ἐκτείνεται σέ πανοραμική ἄποψη ἡ πόλη τοῦ Ἁγίου Νικολάου καί ὁ ὄμορφος κόλπος τοῦ Μεραμβέλλου μέ τίς γραφικές ἀκτές καί τά νησάκια του.

Γιά τό ἀκριβές ἔτος οἰκοδόμησης τῆς Μονῆς δέν ὑπάρχει καμμιά κτητορική ἢ ἄλλη ἐπιγραφή. Διατηροῦνται μόνο νεώτερες ἐπιγραφές πού ἀναφέρονται σέ οἰκοδομικές ἐργασίες πού ἔγιναν τόν 19ο αἰώνα, ἄν

καί τό σημερινό κτηριακό συγκρότημα, σύμφωνα μέ τήν ἀρχιτεκτονική του, ἀποτελεῖ μάλλον κτίσμα τοῦ 16ου αἰῶνος, ἐποχή τῶν συχνῶν ληστρικών ἐπιδρομῶν τῶν Τούρκων στά βόρεια παράλια τῆς μεγαλονήσου. Τό ἀκριβές ἔτος ἱδρύσεως τῆς Μονῆς δέν εἶναι γνωστό. Σύμφωνα, ὅμως, μέ ὅλες τίς ιστορικές πηγές καί τίς χρονολογικές ἐνδείξεις, τό Μοναστήρι πιθανόν ἱδρύθηκε κατά τή νεοβυζαντινή περίοδο (961-1204), νωρίτερα δηλ. ἀπό τήν κατάληψη τῆς Κρήτης ἀπό τοὺς Ἐνετοὺς τό ἔτος 1211.

Τό Καθολικό τῆς Μονῆς ἔχει κτιστεῖ μέσα σέ κοίλωμα ὑπερκείμενου μεγάλου βράχου, σέ μιά σπηλιά, εἶναι κατάγραφο καί εἶναι ἀφιερωμένο στήν Κοίμηση τῆς Θεοτόκου καί τή Ζωοδόχο Πηγή. Τό ἱερό ἐπικοινωνεῖ μέ ἄλλο σπήλαιο. Ἐκεῖ συγκεντρώνεται ἀπό τριχοειδεῖς ἐπιφάνειες νερό, τό ὁποῖο λαμβάνουν οἱ πιστοὶ ὡς ἁγιασμό.

Σύμφωνα μέ τήν παράδοση μέσα στό σπηλαιώδη ναό τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς φανερώθηκε ἡ εἰκόνα τῆς Θεοτόκου σέ κάποιο βοσκό γι' αὐτό καί τό Μοναστήρι ὀνομάστηκε Παναγία Φανερωμένη. Συγκεκριμένα, αὐτός ὁ βοσκός ἔχανε καθημερινά τόν ὄδηγό, τόν μπροστάρη, τοῦ κοπαδιοῦ του τίς ὥρες τοῦ μεσημεριοῦ. Μιά μέρα ἀποφάσισε νά ἀφήσει τό κοπάδι καί νά παρατηρήσει τόν κριό, ὁ ὁποῖος πῆγε σέ ἀπόρρωγο βράχο ἀπό τόν ὁποῖο ἔρεε λίγο νερό καί ἔπινε. Πλησίασε καί βρῆκε ἐκεῖ τήν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου. Ὅταν ὅμως τήν πῆρε καί τήν ἔβαλε στό σακκίδιο του μέ σκοπό νά τή φέρει στή στάνη, ἡ εἰκόνα ἐξαφανίστηκε. Τήν ἐπόμενη μέρα ὁ βοσκός ἤλθε πάλι στό ἴδιο μέρος καί βρῆκε τήν εἰκόνα.

Ἡ εἴσοδος
τῆς Μονῆς σήμερα.

“Αποψη του σπηλαιώδους Καθολικού.

Αυτό επαναλήφθηκε αρκετές φορές, μέχρι πού ο βοσκός βεβαιώθηκε ότι η εικόνα επέστρεφε πάντα στο σημείο πού βρέθηκε, γι' αυτό και τήν άφησε στή θέση της, όπου σιγά-σιγά κτίστηκε η Μονή. Η ίδια η εικόνα κατά περιόδους, ιδιαίτερα τόν Δεκαπενταύγουστο και τις άλλες θεομητορικές έορτές, επανεμφανίζεται σέ όρισμένους πιστούς και κατά μυστηριώδη τρόπο πάλι χάνεται.

Όμως, πέρα από ιερό προσκύνημα και θρησκευτικό καύχημα όλόκληρης τής Ανατολικής Κρήτης, αποτέλεϊ και ένα ιστορικό μοναστήρι, όπου κατέφευγαν γιά προστασία και ένδυνάμωση οι Κρήτες επαναστάτες στά δύσκολα χρόνια τής ένετικής και τουρκικής ύποδούλωσης. Τόν άμυντικό χαρακτήρα του Μοναστηριού άποδεικνύουν περίτρανα η όχυρή θέση και η φρουριακή μορφή του. Μάλιστα, διασώζονται άκόμη έπάλξεις και πολεμίστρες στους χώρους του φρουριακού συγκροτήματος τής Μονής, όπως και στά περισσότερα μοναστήρια πού κτίστηκαν τήν ίδια περίοδο.

2.

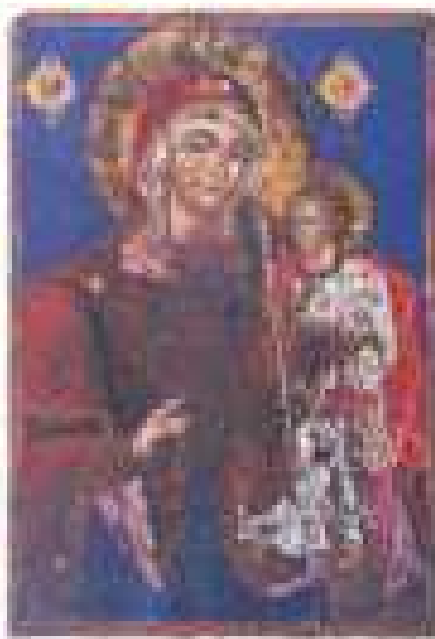
Η ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ 1293

Από τις άρχές, τουλάχιστον, του 13ου αι. η Μονή άπετέλεσε τό εύλαβικό προσκύνημα, τό θαυματοργό καταφύγιο και τήν προστασία τών κυνηγημένων Χριστιανών τής περιφέρειας και όλόκληρης τής Ανατολικής Κρήτης. Ήταν ό άπόμερος μυστικός τόπος τών επαναστατικών συνελεύσεων, στις όποιες παρακάθονταν και παρέδρευε η άόρατος παρουσία τής Κυρίας Θεοτόκου Φανερωμένης.

Σύμφωνα μέ τό ιστορικό πού περιγράφει ό Β. Ψιλάκης στήν ιστορία του, μετά πού ό νικητής Γενουάτης Πισκατόρε τό 1204 κατέκτησε τήν Κρήτη και τήν πούλησε στους Ένετούς τό 1211, οι Κρητικοί συσπειρώθηκαν γύρω από τόν Άλέξιο Καλλέργη και τό έτος 1282 επαναστάτησαν έναντίον τών Ένετών. Και ένώ όλα έδειχναν ότι οι επαναστάτες θά έπικρατούσαν τών κατακτητών, οι Γενουάτες πρότειναν στόν Καλλέργη σημαντική βοήθεια μέσω του Ναυάρχου Δόρια, χωρίς νά άπαιτούν κανένα άντάλλαγμα. Ό Άλέξιος όμως άρνήθηκε, δημιουργήθηκε σάλος στους επαναστάτες άρχηγούς και χαλαρώθηκε σοβαρά η ένότητα, πού έπιβαλόταν λόγω τών περιστάσεων. Δημιουργήθηκαν φατρίες και οι μισοί ύποστήριζαν τήν ύποταγή στους Γενουάτες και οι άλλοι μισοί συμφωνούσαν μέ τόν Καλλέργη, ένώ μερικοί ύπαρχηγοί άρχιζαν νά άποχωρούν από τό σώμα του.

Μέσα σ' αυτήν τήν άτμόσφαιρα ό Ήγούμενος τής Μονής Φανερωμένης Ήράπετρας κάλεσε όλους τούς διϊστάμενους όπλαρχηγούς τήν Κυριακή τών Βαΐων του 1293 στόν Ναό τής Μονής. Άφοϋ μετάλαβαν τά Άχραντα Μυστήρια τούς έκλεισε στήν Έκκλησία και τήν

μετέτρεψε σέ κοινοβούλιο υπό τήν προεδρία του. Υπήρξαν έντονες διενέξεις καί διαπληκτισμοί καί ὁ ἐξευγιρόμενος ὄχλος εἰσήλθε στήν ἐκκλησία κρατώντας τή σημαία τοῦ αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου Ἀνδρόνικου Παλαιολόγου. Οἱ ἀρχηγοί ἔφυγαν καί ἔμειναν μόνο ἐπτά ἀπό τά ἀγροτικά διαμερίσματα. Σέ λίγο βγήκαν ἀπό τόν ναό ἄδοντες μετά βαΐων καί κλάδων τά νικητήρια καί ὀρκίστηκαν πίστη καί ὑποταγή στόν Ἀνδρόνικο καί τόν ἐπευφημοῦσαν. Ὁ Ἡγούμενος εὐλόγησε τή σημαία καί τήν τοποθέτησαν δίπλα στόν Ἑσταυρωμένο. Τό χρονικό αὐτό, ἄσχετα ἀπό τό ἀποτέλεσμα τῆς Συνάξεως (οἱ ἐπαναστάστες, δυστυχῶς, διασπάσθηκαν σέ πέντε διαφορετικά κόμματα) μαρτυρεῖ πῶς ἡ Μονή εἶναι ἡ ἀρχαιότερη τῆς Ἀνατολικῆς Κρήτης καί διαδραμάτιζε συντονιστικό ρόλο σέ κρίσιμες περιστάσεις γιά τό ἔθνος.

Φορητή εικόνα
τῆς Θεοτόκου

3.

Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η Μονή, λόγω τῆς στρατηγικῆς θέσεώς της σέ δυσπρόσιτη πλαγιά καί σέ σημεῖο πού δεσπάζει, ἀποτελέσσε τό φρούριο καί τήν ἀφετηρία τῶν ἀγωνιστῶν Χριστιανῶν Ἐπαναστατῶν τῆς ἐπαρχίας κατά τοῦ μακρόχρονου Τουρκικοῦ ζυγοῦ. Συνδέθηκε ἄμεσα μέ τούς σκληρούς καί δύσκολους ἀπελευθερωτικούς ἀγῶνες καί ὑπῆρξε τό κρυσφύγετο καί τό ὀρμητήριο τῶν ἀρχηγῶν ἀγωνιστῶν καί ὁ χῶρος συνεδριάσεών τους, στόν ὁποῖο ἐλήφθησαν ἱστορικῆς σημασίας ἀποφάσεις.

Ἐνδεικτικό τοῦ ἀμυντικοῦ χαρακτήρα εἶναι ἡ ὄψη πάνω ἀπό τό ἀνώθυρο τῆς κεντρικῆς εἰσόδου, γνωστή ὡς «ζεματίστρα», ἀπό τήν ὁποία ἐκτοξευόταν καυτό λάδι στούς ἐχθρούς πού προσπαθοῦσαν νά παραβιάσουν τόν χῶρο τῆς Μονῆς. Ὅταν ἡ Μονή ἦταν περικυκλωμένη ἀπό τούς κατακτητές, τό μικρό σπήλαιο νοτιοδυτικά τοῦ σπηλαιώδους ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, πού εἶναι τό κοιμητήριο τῆς Μονῆς, συνέδεε τό Μοναστήρι μέ τόν ἔξω κόσμον καί χρησίμευε γιά τόν ἀνεφοδιασμό καί τίς ἐξόδους τῶν ἀγωνιστῶν.

Τό σπήλαιο, ὅπου σύμφωνα μέ τήν παράδοση φανερώθηκε ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας.

Ἡ ἐθνική προσφορά τῆς Μονῆς Φανερωμένης ἢ «Γουρνιώτισσας» ὑπῆρξε τεράστια τὰ δύσκολα χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας καί λειτούργησε ὡς προμαχῶνας γιὰ τοὺς ἀγωνιστὲς τῶν κρητικῶν ἐπαναστάσεων. Μάλιστα, ἐνίσχυε καί οἰκονομικά τίς διάφορες ἐπαναστάσεις κατὰ τῶν Τούρκων, ὅπως ἄλλωστε ὅλες οἱ Μονές τῆς Κρήτης. Πολλοὶ χριστιανοὶ πού πίστευαν στὴν Ἑλληνική Ἐπανάσταση καί εἶχαν δεῖ ὀλοφάνερη τὴ βοήθεια καί προστασία τῆς Παναγίας, ὅπως καί ὁ γνωστός ὄπλαρχηγὸς τοῦ Κάτω Χωριοῦ Ἱεράπετρας Φραγκιὸς Τσαντηράκης ἢ Παπαδάκης, ὁ ὁποῖος πολλές φορές εἶχε ζητήσει ἄσυλο στό Μοναστήρι τῆς Φανερωμένης, ἀφιέρωναν κυρίως κτήματα στή Μονή, σέ μιά προσπάθεια νά ἐνδυναμώσουν οἰκονομικά τόν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐλευθερία. Ἡ ἀφανὴς ἀλλὰ ἀγαστή συνεργασία Μοναστηριοῦ καί ἐπαναστατῶν καταμαρτυρεῖται καί ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Ἡγούμενου Νεόφυτου τὸ 1878 πρὸς τόν ὄπλαρχηγὸ Ἐμμανουήλ Λακέρδα ἀπὸ τὴν Ἄνατολή, μέ τὴν ὁποία ζητοῦσε τὴν προστασία τῆς Μονῆς Φανερωμένης ἀπὸ τίς διαρπαγὲς καί τίς λεηλασίες τῶν Τούρκων. Ἐξάλλου, τὸ ταμεῖο τῆς Μονῆς συνεισέφερε πάντοτε μέ ἀξιοσέβαστα ποσὰ ὑπὲρ κοινωφελῶν σκοπῶν, ὅπως γιὰ τὴν παιδεία, τὴ συντήρηση διαφόρων καταστημάτων κ.ἄ.

Ἀπὸ τὸ ἔτος 1839 πού ἀνέλαβε Ἡγούμενος ὁ ΧατζηΓεράσιμος ἡ Μονὴ ἀνακαινίζεται, ἀρχίζει νά ὀργανώνεται καί νά γίνεται περισσότερο γνωστή. Ὁ δραστήριος Γεράσιμος διαμορφώνει τὴ σπηλαιώδη Ἐκκλησία στὴ μορφή πού εἶναι σήμερα καί τὴν ἐξοπλίζει μέ τέμπλα καί εἰκόνες. Προεσελκίζει προσκυνητὲς οἱ ὁποῖοι ἀφιερώνουν διάφορα τιμαλφῆ ἀντικείμενα καί κτήματα στή Μονή, ἀγοράζει κτήματα καί θέτει τίς βάσεις γιὰ τὴν οἰκονομικὴ τῆς ἀνάπτυξη.

Ἐπιγραφή τοῦ περίτεχνου ξυλόγλυπτου τέμπλου τοῦ Καθολικοῦ.

4.

ΤΟ ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ Η ΗΡΩΙΔΑ ΡΟΔΑΝΘΗ ΚΡΙΤΣΩΤΟΠΟΥΛΑ

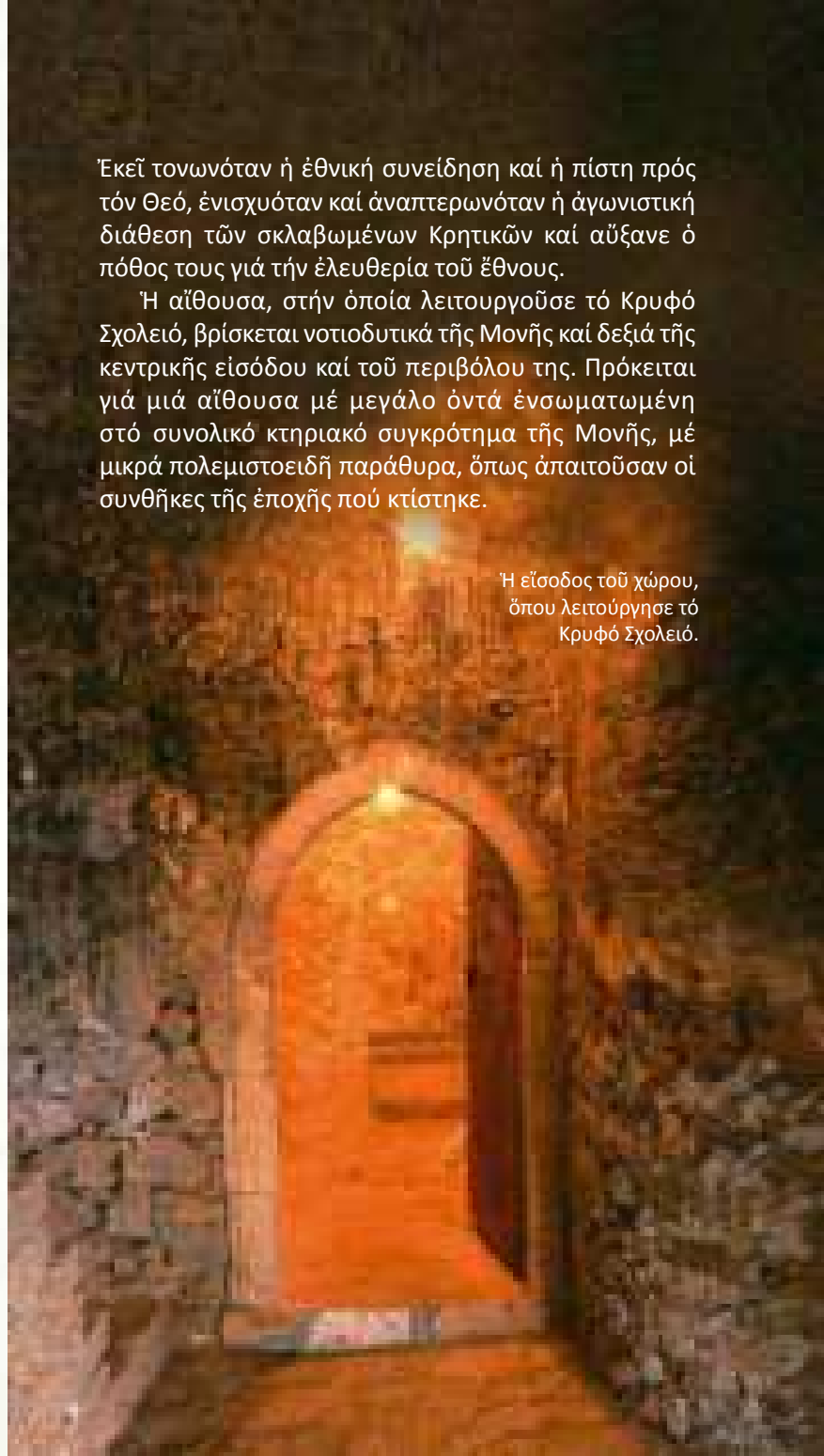
Οί μοναχοί της Ίερας Μονής Φανερωμένης δίδασκαν ανάγνωση και γραφή όχι μόνο στους νέους, πού είχαν βρεϊ καταφύγιο στό Μοναστήρι, αλλά και στά παιδιά τών γύρω χωριών. Παρότι ό Τοϋρκος κατακτητής είχε άπαγορεύσει τή λειτουργία σχολείων, έλπίζοντας ότι μ' αυτό τόν τρόπο θά έσβηνε ή φλόγα τής έπαναστάσεως, στήν Ίερά Μονή Φανερωμένης λειτουργήσε τό πρώτο Κρυφό Σχολειό τής Κρήτης. Σ' αυτό ό παπάς-δάσκαλος, κατά τούς ζοφερούς χρόνους τής Τουρκοκρατίας, ύποδαύλισε στίς ψυχές τών έλληνοπαίδων τήν φλόγα τής πίστεως πρός τή θρησκεία και τήν πατρίδα, γιγάντωσε τόν πόθο τής έλευθερίας και χαλύβδωσε τήν άπόφαση του άγώνα για τήν έθνική αντίσταση.

Στό Μοναστήρι τής Φανερωμένης, κάτω άπό τό μελιχρό φώς του λυχνarioϋ ή του καντηλιοϋ, τά χριστιανόπουλα μάθαιναν μαζί μέ τά έκκλησιαστικά γράμματα και για τόν Μέγα Άλέξανδρο, τόν Μαρμαρωμένο Βασιλιά και για τήν άρχαία δόξα του έλληνισμοϋ. Σ' αυτό τό έργαστήρι τής πίστεως και του πατριωτισμοϋ μάθαιναν, έκτός άπό τά κολυβογράμματα, τόν τρόπο εκείνο πού θά τούς βοηθοϋσε νά αγιάσουν τίς σκέψεις, τά αισθήματα και τόν έσωτερικό τους χαρακτήρα, και τό μέσο πού θά τούς όδηγοϋσε άποτελεσματικά στήν άποτίναξη του τουρκικοϋ ζυγοϋ και στήν αναγέννηση του έθνους μας.

Έκεϊ τονωνόταν ή έθνική συνείδηση και ή πίστη πρός τόν Θεό, ένισχυόταν και άναπτερονόταν ή άγωνιστική διάθεση τών σκλαβωμένων Κρητικών και αύξανε ό πόθος τους για τήν έλευθερία του έθνους.

Ή αίθουσα, στήν όποία λειτουργοϋσε τό Κρυφό Σχολειό, βρίσκεται νοτιοδυτικά τής Μονής και δεξιά τής κεντρικής είσόδου και του περιβόλου της. Πρόκειται για μιá αίθουσα μέ μεγάλο όντά ένσωματωμένη στό συνολικό κτηριακό συγκρότημα τής Μονής, μέ μικρά πολεμοστοειδή παράθυρα, όπως άπαιτοϋσαν οι συνθήκες τής έποχής πού κτίστηκε.

Ή είσοδος του χώρου,
όπου λειτουργήσε τό
Κρυφό Σχολειό.

Στό Σχολειό αυτό φοίτησε και η θρυλική Ροδάνθη ή Κριτσωτοπούλα, η κόρη του Πρωτόπαππα της Κριτσᾶς, πού ἔγινε ἀργότερα τό «πρωτοπαλήκαρο» τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Καζανομανώλη. Σέ ἡλικία μόλις πέντε ἐτῶν ὀδηγήθηκε ἀπό τόν πατέρα της κρυφά στή Μονή Φανερωμένης, ὅπου, κάτω ἀπό τό λιγοστό φῶς πού ἀνάδιδε ἡ φλόγα τοῦ ταπεινοῦ καντηλιοῦ, ὀλοκληρώθηκε ἡ «ἐν παιδείᾳ καί νουθεσίᾳ Κυρίου» ἀνατροφή

Ἡ θρυλική Ροδάνθη
ἢ Κριτσωτοπούλα

πού τῆς ἔδωσαν οἱ εὐσεβεῖς γονεῖς της καί ἀφιερῶθηκε ὀλοκληρωτικά στό αἰῶνια ἰδανικά τῆς ὀρθόδοξης πίστεως καί τῆς πατρίδας. Ἡ Ροδάνθη, ἡ θαυμάσια αὐτή καί ἐμπνευσμένη Κρητικοπούλα, εἶχε σχολεῖο εὐσέβειας καί πατριωτισμοῦ τῆ Μονῆ τῆς Παναγίας Φανερωμένης, μέ τῆ βοήθεια καί προστασία τῆς ὁποίας, πραγματοποιοῦσε ἀμίμητες πράξεις ὑπέροχου ἠρωϊσμοῦ καί αὐτοθυσίας, κατορθώματα, πού ἀναπτέρωναν τό ἠθικό τῶν

σκληρωμένων Κρητικῶν καί προκαλοῦσαν τόν φόβο καί τό δέος στούς τούρκους κατακτητές.

Ἡ ἠρωίδα αὐτή, ἀφοῦ φόνευσε τόν Χουρσίτ Ἀγᾶ στό χωριό Χουμεριάκο Μεραμβέλλου, γιατί ἐπιβουλεύτηκε τήν τιμή της, μεταμφιεσμένη σέ ἄνδρα καί μέ τό ψευδώνυμο «Σπανομανώλης» κατατάχτηκε στό σῶμα τοῦ Λασιθιώτη Καπετάν Ἐμμανουήλ Καζάνη καί ὑπῆρξε σκληρός τιμωρός τῶν Τούρκων τῆς περιοχῆς. Τελικά ἔπεσε μαχόμενη στή μάχη τῆς Κριτσᾶς στή θέση «Κουτάραντος» τό 1823.

5.

ΟΙ ΑΦΙΕΡΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΟΝΗ ΚΑΙ Η ΝΕΩΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Στά ἔγγραφα πού σχετίζονται μέ τήν περιουσιακή κατάσταση τῆς Μονῆς (ἀφιερωτήρια, πωλητήρια καί φεργάτια) καταμαρτυρεῖται ἡ ζωντανή εὐσέβεια τῶν προγόνων μας, ὄχι μόνο τῶν γύρω χωριῶν ἀλλά καί τῶν κατοίκων ἐκτός τῆς ἐπαρχίας Ἱεράπετρας, πού ἐκδηλωνόταν σέ ἔργα εὐσεβοῦς διάθεσης. Παράλληλα, ἡ Μονή διεδραμάτισε καί ρόλο προστατευτικό γιά τίς ἰδιοκτησίες πολλῶν χριστιανῶν, πού ἀφιέρωναν ὅλη τήν περιουσία τους ἤ μέρος αὐτῆς στό μοναστήρι προκειμένου νά τίς γλιτώσουν ἀπό τήν τουρκική καταδυναστευση. Καί ὑπῆρξε συγκινητική ἡ ἀφιέρωση κτημάτων πρός τή Μονή γιά μνημόσυνο καί συγχώρηση τῶν τεθνηκότων γονέων. Γιατί οἱ τοῦρκοι εὗρισκαν διάφορες αἰτίες γιά νά στερήσουν τόν ραγιᾶ ἀπό τά κτήματά του, ἐκτός ἐάν ἀφιερώνονταν σέ εὐαγές ἴδρυμα, γίνονταν δηλαδή «Βακουφικά», ὅποτε διασώζονταν.

Πανοραμική
ἀποψη
τῆς Μονῆς.

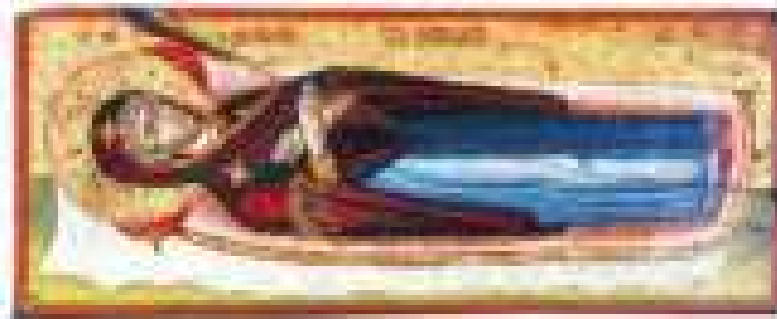

«Η Ζωοδόχος Πηγή», φορητή εικόνα τέμπλου, 1843.

Από αυτές τις δωρεές των χριστιανών η Μονή είχε αποκτήσει μεγάλη αγροτική περιουσία την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Επίσης, όταν η ιστορική Μονή Παναγίας Βρυωμένης λεηλατήθηκε και καταστράφηκε στις αρχές του δεκάτου ενάτου αιώνα, αλλά και στις αρχές του εικοστού αιώνα, όταν οι Ίερες Μονές Αγίου Ιωάννου Θεολόγου της Κριτσάς, Άρμου και Έξακουστής στις Μάλλες, και Παναγίας Καρυδιανής στους Μύθους

Ίεράπετρας κρίθηκαν διαλυτές, ή περιουσία τους περιήλθε στη Μονή Φανερωμένης. Μάλιστα, ή μεγάλη περιουσία της υπήρξε ή αίτια σφοδρής αντίδικιας με τους Τούρκους αγάδες τής Ίεράπετρας Τσαγκαλήδες, που είχαν γειτονικές περιουσίες και προσπαθούσαν να αρπάξουν τις συνορεύουσες έκτασεις τής Μονής, που αναγκάστηκε να αποδουθεί σε δικαστικούς αγώνες για να περισώσει τις ιδιοκτησίες της.

Κατά τήν απογραφή του 1893 ή Μονή είχε στην κατοχή της τήν περιοχή που έκτεινόταν μέχρι τή θάλασσα, τέσσερα μετόχια (Πυροβόλους, Άσσαρη, Άχλάδα, Βρυγιωμένον) και διάσπαρτα κτήματα που βρίσκονταν σε 239 διαφορετικές τοποθεσίες των έπαρχιών Ίεράπετρας, Μεραμβέλλου και Σητείας. Όμως, τό Ταμείο

«Η Κοίμησις τής Θεοτόκου»· φορητή εικόνα τέμπλου.

Έφένδρων Πολεμιστών Κρήτης, με βάση τό Νόμο 3345 τής 22ας Ίουνίου 1925, έλαβε τά 3/5 τής περιουσίας τής Μονής για τήν ενίσχυση και αποκατάσταση των ταλαιπωρημένων οικογενειών των έφένδρων πολεμιστών τής Μικρασιατικής έκστρατείας, ενώ αρκετά κτήματα έκποίησε και ό Όργανισμός Διαχειρήσεως Μοναστηριακής Περιουσίας (Ο.Δ.Μ.Π.) Νομού Λασιθίου.

Τό 1881 ή Μονή είχε 7 Μοναχούς, ενώ τό 1901,

άφου κρίθηκαν διαλυτές πολλές Μονές της Κρήτης, μεταξύ των οποίων και οι γεινιάζουσες στη Μονή Φανερωμένης Μονές Αγίου Ιωάννου Θεολόγου Κριτσάς Μεραμβέλλου, Παναγίας Έξακουστής Μαλλών και Παναγίας Καρυδιανής Μύθων Ιεράπετρας, όποτε οι έγκαθιούντες σ' αυτές Μοναχοί έπρεπε τώρα νά Μονάσουν στην πλησιέστερη Μονή Φανερωμένης, ή Μονή αριθμοΰσε 19 Μοναχούς. Ο Καταστατικός Νόμος 276 τοΰ 1900 της Όρθοδόξου Έκκλησίας έκήρυξε τή Μονή Φα-

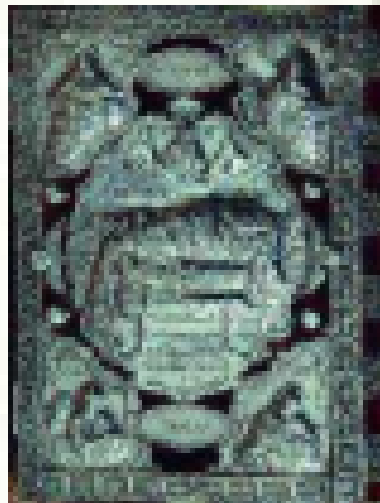

«Η Ζωοδόχος Πηγή»·
ανάγλυφη
παράσταση-κάλυμμα
άργυρου Εύαγγελίου·
δωρεάν Έπισκόπου
Ίεροσητείας
Ίλαρίωνος, 1866.

νερωμένης διαλυτή. Μέ τον Νόμο 553 τοΰ 1903 άνασυστάθηκε ή Μονή ένώ μέ νέο Διάταγμα της 8ης Ίουλίου 1930, ή Μονή κρίθηκε διαλυτέα. Μέ Νόμο της 24ης Όκτωβρίου 1935 διατηροΰνταν και τέλος μέ τον Νόμο 4149/1961 «Περί Καταστατικού Χάρτου της έν Κρήτη Όρθοδόξου Έκκλησίας» ή Μονή κρίθηκε διατηρητέα και έν ένεργεία Μονή της Ίερās Μητροπόλεως Ίεραπύτνης και Σητείας, συνεχίζοντας έτσι μέχρι σήμερα νά γράφει τήν ιστορία της πιστή στη βαριά και μακραιώνη παράδοσή της.

Κατά τήν Γερμανοϊταλική κατοχή 1941-1944 εύρισκαν καταφύγιο και είχαν ως όρμητήριό τους τή Μονή πολλοί διωκόμενοι και άντιστασιακοί πατριώτες. Οί πατέρες και οι βοσκοί της Φανερωμένης έκρυβαν στα σπήλαια της γύρω περιοχής τούς άντρες των συμμαχικών στρατευμάτων, τούς παρεΐχαν άσυλο και τούς βοηθοΰσαν νά διαφύγουν στην Αίγυπτο.

Σήμερα έγκαταθιούν στη Μονή δύο μοναχοί, ό Ήγούμενος Πανοσιολ. Αρχιμ. Παΐσιος Δερμιτζάκης και

«Η Κοίμησις
της Θεοτόκου»·
Ανάγλυφη
παράσταση-κάλυμμα
άργυρου Εύαγγελίου·
δωρεάν Έπισκόπου
Ίεροσητείας
Ίλαρίωνος, 1866,
έπί ήγουμενείας
Χατζη-Γρηγορίου.

ό ιερομόναχος Τίτος Ματαλλιωτάκης, οι όποιοι μέ τις ύποδείξεις και τήν ποιμαντική μέριμνα τοΰ Σεβ. Μητροπολίτου Ίεραπύτνης και Σητείας κ. Κυρίλλου διατηροΰν τήν πλούσια και βαριά μοναστική παράδοση που κληρονόμησαν, έπιτελώντας καθημερινά τή θεία λατρεία, σύμφωνα μέ τό μοναστικό τυπικό των Μονών της Έκκλησίας Κρήτης.

Μέ μέριμνα της Ίερās Μητροπόλεως Ίεραπύτνης και Σητείας προετοιμάσθηκε μετά άπό πολλά χρόνια ή κατάλληλη μελέτη πλήρους άποκατάστασης και συν-

Ο Περιφερειάρχης Κρήτης κ. Σταύρος Αρναουτάκης στή Μονή.

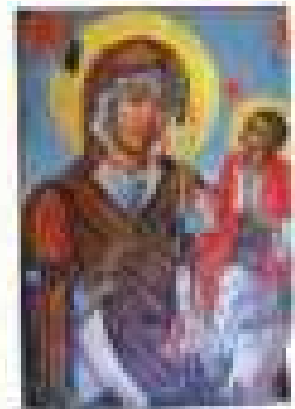
τήρησης τής Μονής και έγκρίθηκε από τις άρμόδιες Άρχές. Υποβλήθηκε στήν Περιφέρεια Κρήτης και τό μεγαλόπνοο αυτό έργο έντάχθηκε στό πρόγραμμά της και χρηματοδοτήθηκε. Η σχετική προγραμματική σύμβαση μεταξύ Ίεράς Μητροπόλεως Ίεραπύτνης και Σητείας και τής Περιφέρειας Κρήτης, ύπογράφηκε στή Μονή στίς 26.3.2019 από τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ίεραπύτνης και Σητείας κ. Κύριλλο και τόν Περιφερειάρχη Κρήτης κ. Σταύρο Αρναουτάκη. Ανάδοχος τοῦ έργου, μετά από τή σχετική Προκήρυξη από τις Ύπηρεσίες τής Περιφέρειας Κρήτης, ανάδειχθηκε ή εταιρεία «ΤΑΛΩΣ Α.Τ.Ε.». Η σύμβαση ανάθεσης τοῦ έργου ύπογράφηκε στή Μονή από τόν Περιφερειάρχη Κρήτης κ. Σταύρο Αρναουτάκη και τόν Πρόεδρο τής εταιρείας στίς 10.5.2021.

Οί εργασίες ήδη έχουν άρχισι και έτσι ένα όραμα ζωής, πού εἶναι ή έξ ολοκλήρου ανακαίνισι και άναστήλωσι τής ιστορικής αύτης Μονής, χωρίς νά άλλοιωθεῖ ό άρχιτεκτονικός χαρακτήρας και ή μορφή της, άρχίζει νά έκπληρώνεται.

Η ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΤΟΥ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Η ιστορική Μονή Φανερωμένης πανηγυρίζει τήν έορτή τής Κοιμήσεως τής Θεοτόκου στίς 15 Αύγουστου. Πλήθος πιστών κατακλύζει κατ' έτος τή Μονή κυρίως κατά τόν Έσπερινό και τήν κυριώνυμο ήμέρα τής έορτής. Η Παναγία ή Φανερωμένη εἶναι θαυματουργός γι' αυτό και εἶναι πασίγνωστη σ' όλόκληρη τήν Κρήτη και ιδιαίτερα στό Νομό Λασιθίου και στίς έπαρχίες Πεδιάδος και Βιάννου τοῦ Νομοῦ Ηρακλείου.

“Έτσι, τόν Αύγουστο, πού εἶναι ό μήνας τής Παναγίας και άφιερωμένος σ' Αύτήν, τό Μοναστήρι άποτελεῖ ένα από τά μεγαλύτερα προσκηνύματα τής Ανατολικής Κρήτης. Καθημερινά συρρέει πλήθος κουρασμένων και καταπονημένων από τις δοκιμασίες και τις περιστάσεις τής ζωής ανθρώπων για νά καταθέσουν μπροστά στή θαυματουργό εικόνα της τά έσωτερικά τους προβλήματα. Πολλοί άσθενείς ζητοῦν νά ίαθοῦν. Άλλοι άνεβαίνουν μέ τά πόδια για νά έκπληρώσουν κάποιο τάμα τους· μανάδες μαυροντυμένες και ξυπόλητες σηκώνουν τά μωρά τους και τά προσφέρουν στή Μητέρα όλου τοῦ κόσμου· άλλοι για νά πα-

Μέγας πανηγυρικός
Ἑσπερινός ἑορτῆς
τῆς Κοιμήσεως,
14 Αὐγούστου 2019.

ρακαλέσουν μέ δάκρυα στά μάτια νά μεσιτεύσει ἡ Δέσποινα τοῦ κόσμου καί νά ἐκπληρωθεῖ κάποια ἐπιθυμία τους· πολλοί γιά νά εὐχαριστήσουν καί νά δοξολογήσουν τή Βασίλισσα καί Κυρία τοῦ παντός γιά τίς εὐεργεσίες Της ψάλλοντας: *«οὐδεὶς προστρέχων ἐπί σοί, κατησχυμένος ἀπό σοῦ ἐκπορεύεται ἀγνή παρθένη Θεοτόκε...»*.

Πέρα ἀπό τούς πολυάριθμους προσκυνητές πού συρρέουν ἀπό πολλά σημεῖα τοῦ νησιοῦ γιά νά προσκυνήσουν τή θαυματουργή εἰκόνα στό ἀπόκοσμο, ἔρημικό, κατανυκτικό καί χαριτόβρυτο σπηλαιώδη ναό, τίς μέρες τοῦ Δεκαπενταύγουστου φιλοξενοῦνται στούς χώρους τῆς Μονῆς, πιστοί κάθε ἡλικίας. Αὐτοί συνεχίζοντας μιὰ ἀρχαία παράδοση, ἔρχονται στή Μονή καί περνοῦν τό πρῶτο δεκαπενθήμερο τοῦ Αὐγούστου στόν ξενώνα μέ νηστεία καί προσευχή, συμμετέχουν στίς καθημερινές Θεεῖς Λειτουργίες, τούς

Ἑσπερινούς, τίς Παρακλήσεις καί τά Ἀπόδειπνα καί ἐκπληρώνουν ἔτσι κάποιο τάξιμό τους.

Ἡ ἑορτή τῆς Παναγίας στή Μονή ἔχει κάτι τό μοναδικό. Οἱ πιστοί, συνεχίζοντας τήν παράδοση πολλῶν γενεῶν, ἀνεβαίνουν μέ εὐλάβεια καί ταπείνωση, μέ πνευματικότητα καί πίστη, γιά νά προσευχηθοῦν στήν Κυρία Φανερωμένη καί νά ἐπικοινωνήσουν μέ τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό καί τή Μητέρα Του ἀληθινά. Καί ἡ Παναγία ἡ Φανερωμένη τούς ἀνταμοίβει μέ ὅσα ἱερά τελεσιουργοῦνται στόν οἶκο της καί τούς προσφέρει ψυχική ἀνακούφιση καί πνευματική γαλήνη γιά νά συνεχίσουν τόν δρόμο τῆς ζωῆς. Γιατί μόνο στήν Παναγία Μητέρα ὁ πιστός μέ βεβαιότητα καί πίστη μπορεῖ νά ἐναποθέτει τίς ἐλπίδες καί προσδοκίες του καί νά ἐπιζητεῖ τήν κραταιά σκέπη καί προστασία Της ψάλλοντας: *«Τήν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς σέ ἀνατίθημι, Μητερ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπό τήν σκέπην σου»*.

ΘΑΥΜΑΣΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΙΑΣΕΙΣ

«Η Κοίμησις τῆς Θεοτόκου». Φορητή εικόνα τέμπλου, χεῖρ. Ἰωάννου Νικολαΐδου, 1843.

Εἶναι πολλά τὰ θαύματα πού συντελοῦνται στή Μονή, ὅπως ἐπιβεβαιώνουν κατά καιρούς οἱ πιστοί, οἱ ὁποῖοι ὀφθαλμοφανῶς εἶδαν νά ἐπενεργεῖ θεραπευτικά σέ κάποια σωματική ἢ ψυχική ἀσθένειά τους ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ μέ τίς πρεσβεῖες τῆς Παναγίας, τῆς Κυρίας Φανερωμένης. Ἀπόδειξη τῶν θαυμάτων καί τῶν εὐεργεσιῶν, πού ἡ Φανερωμένη ἀπλόχερα χαρίζει στούς χριστιανούς, εἶναι καί τά ἀμέτρητα ἀναθήματα-ἀφιερώματα τά ὁποῖα προσφέρονται ἀπό τούς εὐεργητημένους καί θεραπευμένους πιστούς καί βρίσκονται ἀναρτημένα στήν ἱερή θαυματουργή εἰκόνα της. Ἐνδεικτικά παραθέτουμε μερικά θαύματα.

1) Ἀναφέρεται ὅτι στά δύσκολα χρόνια τοῦ μεσοπολέμου, μία μητέρα ἀπό τήν Ἱεράπετρα, πού εἶχε ἤδη τρία παιδιά, γέννησε ἄλλο ἓνα. Δυστυχῶς, τό τέταρτο παιδί της, ἐνώ γεννήθηκε ὑγιές, ἔμεινε τελείως παράλυτο ὕστερα ἀπό ψύξη, πού ἔπαθε, καθώς παρέμεινε ἐκτιθεμένο στό κρῦο, στό εὐφορο ὀροπέδιο τῆς Ἄσσορης, πού ἀνήκει στήν περιοχή τῆς Μονῆς, ὅπου ζοῦσαν τότε, καί παρέλυσε. Ἦταν περίπου τεσσάρων χρονῶν. Δέν μπορούσε νά τό ἀναθρέψει, λόγω τῆς μεγάλης οικονομικῆς ἀνέχειας, καί ἀποφάσισε νά τό παραδώσει στό Μοναστήρι τῆς Φανερωμένης. Νύχτα, λοιπόν, ἀνέβηκε μέ τά πόδια στή Μονή καί ἐναπέθεσε τό μωρό ἔξω ἀπό τήν πόρτα. «Ἄς τό ἀναλάβει ἡ Παναγία καί ἡ θά τό κάνει καλά ἢ ἄς τό πάρει μαζί της», ἀναλογίστηκε!

Τήν ἐπόμενη ἡμέρα οἱ Μοναχοί βρῆκαν τό παιδί ἔξω ἀπό τήν πύλη τῆς Μονῆς. Ἀποφάσισαν νά τό παραδώσουν στή Χωροφυλακή, ὅταν θά κατέβαιναν ἀπό τό Μοναστήρι.

Τό βράδυ όμως ό Ήγούμενος τής Μονής είδε στόν ύπνο του τήν Παναγία νά του λέει: «Τό πρωί, πᾶρε τό μωρό πού βρήκατε έξω από τήν πόρτα καί πήγαινε νά τό θάψεις στήν ἄμμο, στή θάλασσα». Τήν επόμενη ήμέρα ό Ήγούμενος ανέφερε στους Πατέρες τής Μονής τό παράξενο όνειρο πού είχε δεϊ. Οί Ἀδελφοί απόρησαν. Διαισθάνονταν, όμως, ότι ίσως είναι μήνυμα τής Παναγίας αλλά δίστασαν νά πράξουν αυτό πού τους ζητούσε. Τό επόμενο βράδυ ό Ήγούμενος βλέπει ξανά τής Παναγίας καί μέ έντονο ύφος του επαναλαμβάνει τά ίδια λόγια πού του είχε πεϊ τήν προηγούμενη νύχτα. Τό πρωί, μετά τήν ακολουθία, ό Γέροντας ανακοινώνει στους Πατέρες τής Μονής τήν επανεμφάνιση τής Παναγίας καί τήν προσταγή της νά θάψουν τό μωρό στήν ἄμμο. Πάλι οί Ἀδελφοί ἀρνήθηκαν νά τό πράξουν. Γιά τρίτη βραδιά πάλι ή Παναγία εμφανίζεται στόν ύπνο του Ήγουμένου καί μέ έντονο ύφος τόν προστάζει νά πράξουν ό,τι τους διέταξε, ειδάλλως θά πάθουν όλοι τους μεγάλο κακό.

Τό επόμενο πρωινό, οί Πατέρες τής Μονής, άφοϋ είχαν πλέον βεβαιωθεί ότι ήταν διαταγή τής Παναγίας νά θάψουν τό παιδί στήν ἄμμο, τό τοποθέτησαν πάνω σέ ένα σεντόνι, κατέβηκαν στήν παραλία καί έκαναν ό,τι εκείνη τους ζήτησε. Έθαψαν στήν άμμουδιά όλο τό σωμα του παιδιου καί άφησαν νά φαίνεται μόνο τό κεφαλάκι του.

Αναχώρησαν για τήν Μονή μέ μεγάλο δισταγμό καί άπορία για τό τί θά επακολουθοϋσε. Τό άπόγευμα όλοι οί Πατέρες μαζί, έψαλαν Παράκληση στήν Παναγία καί τήν επόμενη ήμέρα τέλεσαν Θεία Λειτουργία, για νά παρακαλέσουν τήν Κυρία Φανερωμένη νά τους φανερώσει άμεσα τό σχέδιό της.

Τήν τρίτη ήμέρα, ένας χωρικός ανέβηκε στό Μοναστήρι έχοντας στήν άγκαλιά του ένα παιδάκι. Ήταν αυτό πού είχαν θάψει οί Πατέρες στήν παραλία. Τους έπτε ότι τό άκουσε νά φωνάζει καθώς περνούσε στήν παραλία, τό πήρε στήν άγκαλιά του καί τό έφερε στή Μονή, γιατί τό ίδιο τό παιδί του έπτε ότι επιθυμεί νά τό άνεβάσει στό Μοναστήρι. Η Παναγία τό είχε θεραπεύσει τελείως!

2) Πολλά είναι τά άτεκνα ζευγάρια πού έρχονται για νά προσευχηθοϋν στή χαριτόβρυτη εικόνα τής Παναγίας τής Φανερωμένης για νά τά βοηθήσει νά άποκτήσουν ένα παιδί. Πολλοί γονείς έρχονται στή Μονή νά τήν ευχαριστήσουν για τό παιδί πού τους άξίωσε νά γεννήσουν καί τό αφιερώνουν στή χάρη της δίνοντας τό όνομά της, Μαρία, Μάριος, Παναγιώτης, Δέσποινα, Φανερωμένη, Φανερός κ.ά., ή καί βαπτίζοντάς το στόν κατασκευτικό καί σπηλαιώδη Ναό της, αλλά καί νά λάβουν τήν ευχή του Σαραντισμοϋ στή Μονή.

α) Πρίν τριάντα πέντε χρόνια, ήρθε μία γυναίκα από τό Ήράκλειο, πού είχε μεγάλη επιθυμία νά κάνει ένα παιδί. Παρακάλεσε τήν μακαριστή Φιλοθέη Μοναχή, πού διακονούσε τότε στό Μοναστήρι, νά άνέβουν στήν Έκκλησία τό βράδυ καί νά κάνουν Παράκληση στήν Παναγία. Πράγματι, λίγο μετά τά μεσάνυχτα, πήγαν στόν Ναό, έκαναν Παράκληση καί στό τέλος τής ακολουθίας, ή Μοναχή έδωσε στήν γυναίκα λίγο φυτιλάκι

Παρακλητικός Κανόνας παραμονών του Δεκαπενταυγούστου.

από τό καντήλι τής Παναγίας. «Νά τό φᾶς νηστική, ἀφοῦ νηστέψεις», τής εἶπε. Πέρασε καιρός, ἡ γυναίκα γέννησε ἕνα ὑγιέστατο ἀγοράκι. Βγαίνοντας ὁ ἰατρός ἀπό τό μαιευτήριο ρωτάει τή γυναίκα: «Από θαῦμα γέννησες τό παιδί;» «Ναί ἀπό θαῦμα. Γιατί ρωτᾶτε;», λέει ἡ μητέρα. «Γιατί διακρίνω αὐτό τό σημάδι στό ποδαράκι τοῦ μωροῦ». Ἐκπληκτη τότε ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ βλέπει στόν ἀστράγαλο τοῦ βρέφους ἕνα μικρό σημάδι, σάν «κάκαδο». Τό σημάδι αὐτό ἦταν ἀκριβῶς στό σχῆμα καί στό μέγεθος τοῦ φυτιλιοῦ πού εἶχε φάει ἀπό τό καντήλι τής Παναγίας! Τό σημάδι αὐτό ἔμεινε στό ποδαράκι τοῦ παιδιοῦ γιά ἀρκετά χρόνια.

β) Ἐνα ζευγάρι ἀπό τά Χανιά εἶχε δώδεκα χρόνια νά κάνει παιδί. Ἐκαναν πολλές προσπάθειες καί κατέφυγαν καί στή βοήθεια τής ἰατρικῆς ἐπιστήμης (ιατρική ὑποβοήθηση), ὅμως δέν τά κατάφεραν. Εἶχαν ἀπογοητευθεῖ. Γιά τελευταία φορά θά προσπαθοῦσαν νά πετύχουν τή σύλληψη μέ τή μέθοδο τής ἐξωσωματικῆς γονιμοποίησης. Λίγες ἡμέρες πρὶν πᾶνε γιά τήν ἐπέμβαση, ἡ γυναίκα βλέπει στόν ὕπνο της μιά μαυροφορεμένη κοπέλα νά στέκεται ψηλά σέ ἕνα ἀπόκρημο βράχο καί νά κρατᾷ ἕνα μωρό στή ἀγκαλιά της. «Αὐτό τό μωρό πού κρατῶ, θά γίνει δικό σου, ἐάν ἔρθεις καί μέ προσκυνήσεις» τής εἶπε. «Ποιά εἶσαι ἐσύ;» τή ρώτησε ἡ γυναίκα. «Ἡ Παναγία ἡ Φανερωμένη», ἀπάντησε ἡ Παναγία καί ἐξαφανίσθηκε.

Τό ἐπόμενο πρωί, ἡ γυναίκα διηγήθηκε στόν ἄνδρα της τό ὄνειρο πού εἶχε δεῖ τήν προηγούμενη ἡμέρα καί τόν παρακάλεσε νά ψάξουν νά βροῦν ποῦ ὑπάρχει Ἐκκλησία ἢ Μοναστήρι ἀφιερωμένα στήν Παναγία τή Φανερωμένη γιά νά πᾶνε νά προσκυνήσουν. Ὁ σύζυγός της μέ δυσπιστία τήν καθυσχάσε λέγοντάς της ὅτι θά ρωτήσῃ νά μάθει ποῦ ὑπάρχει τέτοιο Μοναστήρι γιά

νά τό ἐπισκεφτοῦν. Δέν πίστεψε στά λεγόμενα τής γυναίκας του καί σέ μερικές μέρες τό γεγονός τής ἐμφάνισης τής Παναγίας εἶχε ξεχασθεῖ.

Μερικά βράδια ἀργότερα, ἐπανεμφανίζεται ἡ μαυροφορεμένη Παναγία στή γυναίκα καί τής λέει γιά δεύτερη φορά: «Ἐλα νά μέ προσκυνήσεις καί τό μωρό πού κρατῶ, θά γίνει δικό σου». Τήν ἐπόμενη ἡμέρα μέ δάκρυα ἡ γυναίκα ζητᾷ ξανά ἀπό τόν ἄνδρα της νά ψάξουν νά βροῦν ποῦ ὑπάρχει Ἐκκλησία ἢ Μοναστήρι τής Παναγίας Φανερωμένης γιά νά πᾶνε νά τό προσκυνήσουν. Πάλι ὁ σύζυγός της, δέν ἔδωσε μεγάλη σημασία καί προσπάθησε νά τήν καθυσιχάσει. Τήν παραμονή τής ἐπέμβασης παρουσιάζεται γιά τρίτη φορά ἡ Παναγία στόν ὕπνο τής γυναίκας καί μέ ἔντονο καί αὐστηρό ὄψος τής λέει: «Ἐλα νά μέ προσκυνήσεις καί τό μωρό πού κρατῶ θά γίνει δικό σου, εἰδᾷλλως θά τό ἀφήσω ἀπό τά χέρια μου καί δέν θά κάνεις ποτέ σου παιδί!». Ταραγμένη ἡ γυναίκα σηκώνεται καί μέ λυγμούς ζητάει ἀπό τόν σύζυγό της νά πᾶνε νά προσκυνήσουν τήν Παναγία τήν Φανερωμένη. «Πᾶμε στόν γιατρό, νά κάνουμε τήν ἐπέμβαση καί σοῦ δίνω τό λόγο μου ὅτι ἀμέσως τήν ἐπόμενη μέρα θά βροῦμε ποῦ ὑπάρχει ἡ ἐκκλησία τής Φανερωμένης καί θά πᾶμε νά προσκυνήσουμε», ἀπάντησε ἐκεῖνος.

Ἔτσι καί ἔγινε. Πῆγαν στήν κλινική γιά τήν ἐξωσωματική, ἀλλά ἡ γυναίκα δέν ἤθελε νά προχωρήσει στήν προετοιμασία τής ἐπέμβασης. Ὁ γιατρός πού τήν εἶδε πολύ ἀγχωμένη καί πιεσμένη δίσταζε νά ξεκινήσει. «Ἄφησέ την νά πάει νά προσκυνήσει τήν Παναγία, νά ἡρεμήσει καί μετά ἐλάτε νά προχωρήσουμε. Ἐξ ἄλλου στήν κατάσταση πού βρίσκεται εἶναι ἀδύνατον νά κάνουμε ὅ,τιδήποτε», συμβούλεψε τόν σύζυγο. Πράγματι, τήν ἐπόμενη ἡμέρα ρώτησαν καί τοῦς εἶπαν γιά τό Μοναστήρι τής Παναγίας τής Φανερωμένης

στήν Ίεράπετρα. Ήρθαν με εὐλάβεια. Ήταν τό ἔτος 2000. Ἀνέβηκαν τά ἀπότομα σκαλοπάτια καί βρέθηκαν ἔξω ἀπό τόν σπηλαιώδη Ναό τῆς Παναγίας. Δάκρυα συγκίνησης καί θαυμασμοῦ ἔτρεξαν ἀπό τά μάτια τῆς γυναίκας. Τά ἀπότομα βράχια καί ὁ περιβάλλον χώρος γύρω ἀπό τόν ἱερό Ναό, ἦταν ἀκριβῶς τό ἴδιο σημεῖο πού εἶχε δεῖ τρεῖς φορές στό ὄνειρο τή μαυροφορεμένη Παναγία νά κρατᾶ τό βρέφος στή μητρική ἀγκαλιά της! Γονάτισε μέ δέος στήν εἰκόνα τῆς Παναγίας, προσκύνησε μέ λυγμούς καί ἀναχώρησαν ἀπό τό Μοναστήρι.

Σέ λίγες ἡμέρες τό ζευγάρι πῆγε πάλι στήν κλινική γιά νά ἐξετασθεῖ ἀπό τόν γιατρό. Μετά ἀπό λίγη ὥρα ὁ γυναικολόγος τούς ἀνακοινώνει ὅτι δέν χρειάζεται νά προσπαθήσουν νά κάνουν παιδί μέ ἰατρική ὑποβοήθηση. Ἡ γυναίκα ἦταν ἔγκυος! Εἶχε δίκιο πού δέν δεχόταν νά ξεκινήσει πρὶν μερικές ἡμέρες τήν ἐπέμβαση. Ἄν δεχόταν θά ἔχανε τό παιδί πού ἤδη κυφοροῦσε, γιατί βρισκόταν στήν ἕκτη ἐβδομάδα τῆς κύησης! Τό κοριτσάκι πού γέννησε, τό βάπτισαν στό Μοναστήρι καί τοῦ ἔδωσαν τό ὄνομα «Φανερωμένη».

3) Πρὶν ἀπό λίγα χρόνια, ἦρθαν στό Μοναστήρι ἀπό τό χωριό Ἀνατολή Ίεράπετρας μία μητέρα μέ τό γιό της, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀπό μικρό παιδί μία ἐλιά δίπλα στό μάτι. Μέ τά χρόνια ἡ ἐλιά μεγάλωσε καί κακοσύνεψε. Πολλές φορές ἔβγαζε πῦο καί ἔτρεχε αἷμα. Ἔπρεπε νά κάνει ἐγχείρηση γιά νά τήν ἀφαιρέσει. Ὄταν ἦρθαν στό Μοναστήρι, πῆραν λαδάκι ἀπό τό καντήλι τῆς Παναγίας καί καθημερινά ἄλειφε τήν ἐλιά. Σέ λίγες ἡμέρες εἶχε ἐξαφανισθεῖ ἐντελῶς!

4) Ὄταν τό ἔτος 1999, ἐκτελοῦσαν ἐργασίες διάνοιξης τῆς νέας γέφυρας «τοῦ Φρουζῆ» στόν ἐθνικό δρόμο, ἀκριβῶς ἀπό κάτω ἀπό τό Μοναστήρι, ἓνας τεράστιος βράχος καταπλάκωσε ἓναν ἐκσκαφέα ἐγκλωβίζοντας γιά λίγο καί τόν χειριστή τοῦ μηχανήματος.

Παρακλητικός Κανόνας παραμονῶν
τοῦ Δεκαπενταυοῦστου.

Άμέσως μόλις απεγκλωβίσθηκε ο χειριστής, ύποχώρησε ένα μέρος του βουνοῦ, στο ὅποιο ἐκτελοῦνταν οἱ ἐργασίες καὶ σκέπασε μὲ χῶματα τελειῶς τὸν ἐκσκαφέα, χωρὶς ὅμως νὰ κινδυνεύσει οὔτε ὁ χειριστής οὔτε κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἐργάτες πού δούλευαν δίπλα!

5) Ἀνήμερα τοῦ Πάσχα, τὸ ἔτος 2006, ἦρθε ἕνας φαντάρος, πού ὑπηρετοῦσε τὴ θητεία του στὴν ἀεροπορική βάση τῆς Ζήρου στὴ Σητεία, νὰ προσκυνήσει τὴν Παναγία. Φεύγοντας ἀπὸ τὸ Μοναστήρι, ἔχασε τὸν ἔλεγχο τοῦ αὐτοκινήτου του καὶ κατρακύλησε, πέφτοντας σὲ γκρεμὸ βάθους ἐκατὸν πενήντα περίπου μέτρων. Ὅταν τὸν ἀπεγκλώβισαν οἱ ἄνδρες τῆς πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας καὶ τὸν μετέφερναν μὲ τὸ ἀσθενοφόρο σὸ νοσοκομεῖο, διαπίστωσαν ὅτι ἔφερε μονάχα ὀρισμένες ἐπιφανειακές ἐκδορές. Ἀπὸ θαῦμα τῆς Παναγίας ὁ νεαρός δὲν ἔπαθε τὸ παραμικρό, ἐνῶ τὸ αὐτοκίνητό του διαλύθηκε ὀλοσχερῶς!

6) Τὸ ἔτος 1997, στὶς ἀρχές τοῦ Δεκαπενταγούστου, ἔφτασε πρωτῆ-πρωτῆ σὸ Μοναστήρι μία παρέα προσκυνητῶν ἀπὸ τὸ Ἡράκλειο. Ἡ οἰκογένεια εἶχε τὴν εὐλαβὴ συνήθεια νὰ ἀνέβαινει μὲ τὰ πόδια σὸ Μοναστήρι τὶς μέρες τοῦ Δεκαπενταγούστου πάνω ἀπὸ δέκα χρόνια. Ξεκινοῦσαν ὅλοι μαζί ἀπὸ τὸ Ἡράκλειο, οἱ γονεῖς, τὰ παιδιά, οἱ θεῖοι καὶ τὰ ξαδέρφια, καὶ ἔρχονταν στὴ Φανερωμένη μὲ τὰ πόδια! Ἡ πεζοπορία τους, διαρκοῦσε δύο μέρες περίπου. Ὅταν τοὺς ρωτήσαμε σὲ ποῖο θαυμαστό γεγονός τῆς Παναγίας Φανερωμένης ὀφείλεται τὸ τάξιμό τους, ἐκεῖνοι μᾶς διηγήθηκαν τὰ ἑξῆς: Εἶχαν μία δεκάχρονη κόρη, πού ἔπασχε ἀπὸ λευχαιμία. Τὸ παιδί ὑποβλήθηκε σὲ ἰατρικές ἐξετάσεις καὶ θεραπείες, ὅμως δὲν εἶδαν τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα. Στὴν ἀπογοήτευση καὶ τὴ στεναχώρια τους, κάποιος τοὺς εἶπε γιὰ τὸ Μοναστήρι τῆς Φανερωμένης καὶ γιὰ τὸ πόσο θαυματουργή εἶναι ἡ χάρις τῆς Παναγίας. Ἦρθαν στὴν Μονή μὲ τὸ κοριτσάκι τους, προσκύνησαν

τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας, πῆραν λαδάκι καὶ ἄλειψαν τὸ παιδί τους. Φεύγοντας οἱ δύο γονεῖς ἔκαναν, χωρὶς νὰ ἔχουν συνεννοηθεῖ, τὸ ἴδιο τάξιμο: νὰ βοηθήσει ἡ χάρις τῆς Παναγίας νὰ γίνει καλὰ τὸ παιδί τους καὶ θὰ ἔρχονται ἀπὸ τὸ σπίτι τους μὲ τὰ πόδια σὸ Μοναστήρι, τόσα χρόνια ὅσα εἶναι καὶ ἡ κόρη τους, δηλ. δέκα. Μὲ τὶς ἐπόμενες θεραπείες πού ἔκαναν, τὰ ἀποτελέσματα ἦταν πολὺ ἐνθαρρυντικά καὶ ἔτσι σὲ σύντομο διάστημα τὸ κορίτσι θεραπεύθηκε ἐντελῶς!

7) Μία μητέρα ἀπὸ χωριὸ τῆς Ἐπαρχίας Μεραμβέλλου ἦρθαν τὸ ἔτος 1947 μὲ τὸν δῆχρονο τότε γιὸ της νὰ κάνουν «Δεκαπεντάρη» σὸ Μοναστήρι. Τὸ παιδί ἀντιμετώπιζε ἕνα μεγάλο πρόβλημα ἐκ γενετῆς. Ξυπνοῦσε ἀπότομα τὴ νύκτα βλέποντας ἐφιάλτες καὶ φώναζε ἔντρομο. Τότε ἡ τालαιπωρημένη μάνα ἔκανε τάξιμο νὰ ἔρθουν μαζί μὲ τὸ γιὸ της στὴν Παναγία τὴ Φανερωμένη καὶ νὰ μείνουν δεκαπέντε μέρες πρὶν τὴ μεγάλη ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως, νὰ «Δεκαπεντήσουν». Πίστευε ἀκράδαντα ὅτι μονάχα ἡ χάρις τῆς Φανερωμένης θὰ μπορούσε νὰ βοηθήσει τὸ μονάκριβο παιδί της.

Πραγματικά, μέσα σὸ Μοναστήρι, μὲ τὴ συνεχή συμμετοχὴ στὶς καθημερινές Ἱερές Ἀκολουθίες, τὶς Θεῖες Λειτουργίες, τοὺς Ἑσπερινούς, τὶς Παρακλήσεις καὶ τὰ Ἀπόδειπνα, τὸ παιδί ἠρέμησε καὶ ἰάθηκε. Ἡ Κυρία Φανερωμένη τὸ θεράπευσε τελειῶς καὶ ἀπαλλάχθηκε ἀπὸ τὸ φοβερὸ πρόβλημα πού ἀντιμετώπιζε. Ἀπὸ τότε ἡ πιστὴ αὐτὴ γυναίκα, ὡς ἔκφραση εὐγνώμοσύνης στὴν Παναγία, ἐρχόταν σχεδὸν κάθε χρόνο σὸ Μοναστήρι μέχρι τὰ βαθιὰ της γεράματα καὶ ἔκανε «Δεκαπεντάρη», ἐνῶ ὁ γιός της ἀξιώθηκε νὰ σπουδάσει, νὰ χειροτονηθεῖ Ἱερέας καὶ νὰ διακονεῖ μέχρι σήμερα ἐπάξια τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μας.

Μέγας πανηγυρικός
Έσπερινός τής έορτής
τής Κοιμήσεως 2019.

Ἱερά Μονή
Παναγίας Φανερωμένης Ἱεράπετρας
722 00 Παχειά Ἄμμος
τηλ. 28410 24444
e-mail: faneromonastery@gmail.com

ISBN: 978-960-87145-2-6